T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/662
KARAR NO : 2017/719
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Davacıya ait taşınmazın, Birecik Barajı ve HES inşası için yapılan kamulaştırma nedeniyle ekonomik değeri kalmadığından bahisle, kamulaştırılması ve belirtilen tazminatın tahsili istemiyle açılan davanın; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-
-
-
-
-

K A R A R

Davacılar : 1- M.A.
2- M.A.
3- G.A.
4- B.A.
5- L.A.
6- K.A.
7- R.A.
8- H.A.
9- M.A.
10- G.A.
Vekili : Av. E.K.
Davalı : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde, Müvekkillerinin Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi, Keskince Köyü Bozyer Mevkiinde bulunan ve davacıların maliki olduğu 377, 792 ve 383 parsel sayılı taşınmazların Birecik Barajı ve HES nedeniyle çevrenin sosyal, ekonomik ve yerleşme düzeninin bozulduğu, dava konusu taşınmazı fiilen kullanma imkanları kalmadığından bahisle, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi uyarınca sözkonusu taşınmazın kamulaştırılması ve 1.000,00-TL tazminatın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacılara verilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açmıştır.

BİRECİK ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 12.10.2015 gün ve E:2014/811, K:2015/622 sayı ile, tüm dosya kapsamı ve toplanan deliller itibariyle; dava konusu taşınmazların fırat nehri kıyısı mücavir alanında kalmakla birlikte taşınmaza davalı idare tarafından fiilen el atılma gerçekleşmediğinden öte yandan kamulaştırmasız el atmadan kaynaklanan tazminat davasının idari yargıda açılması gerektiği kanaatiyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili bu kez yine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ŞANLIURFA 1 İDARE MAHKEMESİ'nin 24.1.2017 gün ve E:2016/342, K:2017/114 sayı ile, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 12. maddesinin altıncı fıkrası hükmünün uygulamasından doğan anlaşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacılara ait taşınmazın, kamulaştırma nedeniyle ekonomik değeri kalmadığından bahisle, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 12. maddesi gereğince mücavir alan kamulaştırması kapsamında kamulaştırılması, taşınmaz ve üzerindekiler için fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.000,00-TL'nin faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun "Kısmen kamulaştırma" başlıklı 12.maddesinde; "Kısmen kamulaştırılan taşınmaz malın değeri;

a) Kamulaştırılmayan kısmın değerinde, kamulaştırma sebebiyle bir değişiklik olmadığı takdirde, o malın 11 inci maddede belirtilen esaslara göre takdir edilen bedelinden kamulaştırılan kısma düşen miktarıdır.

b) Kamulaştırma dışında kalan kısmın kıymetinde, kamulaştırma nedeniyle eksilme meydana geldiği takdirde; bu eksilen değer miktarı tespit edilerek, kamulaştırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin olunan kamulaştırma bedeline eksilen değerin eklenmesiyle bulunan miktardır.

c) Kamulaştırma dışında kalan kısmın bedelinde kamulaştırma nedeniyle artış meydana geldiği takdirde ise, artış miktarı tespit edilerek, kamulaştırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin edilen bedelinden artan değerin çıkarılmasıyla bulunan miktardır.

Şu kadar ki, (c) bendi gereğince yapılacak indirme, kamulaştırma bedelinin yüzde ellisinden fazla olamaz.

(b) ve (c) bentlerinde sözü edilen bedelin düşüş ve artış miktarları, 11 inci maddede belirtilen esaslara göre bedel takdiri suretiyle tespit olunur.

Kamulaştırma dışında kalan kısım, imar mevzuatına göre yararlanmaya elverişli olduğu takdirde; kesilen bina, ihata duvarı, kanalizasyon, su, elektrik, havagazı kanalları, makine gibi tesislerden mal sahiplerine kalacak olanlarının eski nitelikleri dairesinde kullanılabilecek duruma getirilebilmeleri için gereken gider ve bedel, belirlenerek kamulaştırma bedeline ilave olunur. Bu masraf ve bedeller (b) bendinde yazılı kıymet düşüklüğü miktarının belirlenmesinde gözönünde tutulmaz.

Bir kısmı kamulaştırılan taşınmaz maldan artan kısmı yararlanmaya elverişli bir durumda değil ise, kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda dava açılmayan hallerde mal sahibinin en geç kamulaştırma kararının tebliğinden itibaren otuz gün içinde yazılı başvurusu üzerine, bu kısmın da kamulaştırılması zorunludur.

Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur. Bu hususları düzenleyen yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca; İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Tarım ve Orman, Köyişleri ve Kooperatifler bakanlıklarının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanır. Bu yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulur ve Resmi Gazete'de yayımlanır. Bu suretle kamulaştırılan mücavir taşınmaz mallar hakkında 22 ve 23 üncü maddeler hükmü uygulanmaz. İdare, bu taşınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de gözönünde tutarak dilediği gibi tasarrufta bulunabilir ve gerektiğinde Hazineye bedelsiz olarak devredebilir.

Kısmen kamulaştırılan paylı mülkiyete konu taşınmaz mal, evvelce paydaşlar arasında fiilen bölünerek bir veya birkaç paydaşın tasarruf ve yararlanmasına bırakılmış ve yapılan kısmi kamulaştırma bu yerin tamamını veya bir kısmını kapsıyor ise, bu durumda kamulaştırmaya ilişkin işlemler sadece bu paydaş veya paydaşlar hakkında yürütülerek kamulaştırma bedeli payları oranında kendilerine ödenir. Pay veya paydaşların sadece bu kısım için dava hakları vardır. Taşınmaz malın kamulaştırılmayan kısmı üzerinde hakları kalmaz ve adları paydaşlar arasından çıkarılır. Kamulaştırılan bu yerler tapu sicilinde idare adına tescil olunur.

Bu maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıklar adli yargıda çözümlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davanın, davacıya ait Şanlıurfa İli, Birecik İlçesinde bulunan davaya konu taşınmazların ve üzerinde bulunan fıstık ve diğer ağaçların, kamulaştırma nedeniyle ekonomik değeri kalmadığından 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi gereğince mücavir alan kamulaştırması kapsamında, taşınmaz için 1.000 TL tazminatın tahsili istemiyle açıldığı; adli yargı yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi neticesinde, Bilirkişi olarak seçilen Jeodezi ve Fotoğrametri Mühendisi tarafından düzenlenen 25.06.2015 tarihli krokili raporda; "Dava konusu parsellerden 377 ve 383 sayılı parsellerin Birecik Barajı 300 mt mutlak koruma bandı içinde kalmaktadır." tespitine yer verildiği; açılan davada, 2942 sayılı Kanunun 12.maddesi kapsamında karar verilmesinin talep edildiği anlaşılmıştır.

Somut olay ve mevzuat hükmü birlikte irdelendiğinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi kapsamında bulunan ve maddenin uygulanmasıyla çözüme kavuşturulacak uyuşmazlığın, anılan Kanun maddesinin son fıkrasının açık hükmü karşısında adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Birecik Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 12.10.2015 gün ve E:2014/811, K:2015/622 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Birecik Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 12.10.2015 gün ve E:2014/811, K:2015/622 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Ahmet Tevfik ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI